

A zsidók elgondolásai

Az I. és II. zónában élő zsidók közül sokan úgy gondolkodtak, hogy „eltávolításuk a hadműveleti területről” érhető elővigyázatossági intézkedés egy olyan ellenség részéről, amely a „bolsevikok szövetségének” tekinti őket. A hatóságok részéről is táplált, elterjedt híresztelés szerint a kenyérmezei³⁹ internálótáborba viszik őket, ahol dolgozniuk kell, és gondoskodhatnak családjukról. Sok gettóban, különösen Észak-Erdélyben, közvetlenül a deportálás előtt a csendőrök is terjesztették azt a hírt, hogy a zsidókat a Dunántúlra, a fronttól távolabbra telepítik át, hogy mezőgazdasági munkát végezzenek. Egy másik, különösen a nagyváradai gettóban elterjedt híresztelés szerint a zsidókat munkára viszik Mezőtúrra, a Nagyváradtól nyugatra fekvő mezőgazdasági vidék Szolnoktól kissé délkeletre lévő központjába.⁴⁰ Kárpátalja gettóiban azt terjesztették, hogy a zsidókat a Hortobágyra viszik mezőgazdasági munkavégzésre.

A zsidóellenes hajsztát foganatosító magyarok megerősítették azt az áldozatok közt lábra kapó híresztelést, hogy a deportálandó zsidókat né tán kicserélnék angol fogságba esett katonákra, illetve Amerikába hurcolt magyarokra.⁴¹

A nagyobb városokban élő zsidók kezdetben azt gondolták, hogy a gettósítás csak a falusi zsidókra vonatkozik.⁴² Amikor nyilvánvalóvá vált, hogy az I. és II. zónában folyó kampány valójában mindenkire kiterjed, a III., IV. és V. zónában élő zsidók úgy okoskodtak, hogy ami a kárpátaljai és észak-erdélyi nem magyarosodott zsidókkal történik, az velük feltehetően nem történhet meg. Végére is asszimilálódott „magyar zsidók” voltak, akik ezer éve éltek együtt keresztény testvéreikkel. Végül, amikor őket is összegyűjtötték és deportálták, a budapesti zsidók vélekedtek úgy, hogy ami vidéken történt, az nem történhet meg a nagyvárosi zsidók nagy tömegeivel, akikre Horthy és a külföldi diplomaták is állandóan ügyelnek.

A Zsidó Tanácsnak nyújtott tájékoztatásokkal ezt a pszichológiai állapotot erősítették a hatóságok is. Biztosították a Tanácsot, hogy a műveltek a keleti területekre korlátozódnak. Ezt bizonyítandó, a hatóságok egy sor zsidóellenes rendeletet fogadtak el, amelyeket Magyarország még nem zsidótlanított részein kellett volna alkalmazni – ezzel akarták bizonyítani, hogy az e területeken élő zsidókat életben szándékoznak hagyni.⁴³ Sok, különösen budapesti zsidó bedólt a trükknek: „Ha meg akar-nának semmisíteni bennünket, miért adnák ki ezeket a rendeleteket?” – gondolták.

További tápot adott a zsidók hiszékenységének, hogy széles körben terjesztették azokat az ígéreteket, amelyeket Eichmann néhány héttel a megszállás után Gábor Jánosnak tett. A németek néhány intézkedésétől